

דברי תורה

מאת ב"ק מרכז אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בשבת פרשת ייקהל פקודי (פרה) תשע"ח לפ"ק

ויצא לאור ע"י מכון מדני מלך ווין - גליון אלף כ"ד

ולפי זה אין לנו מייעוט בדברי ה' שאינו דוחה את השבת. ואדרבה הקדמת משכנן לשבת מורה למשכן עדיפה. ומה שנאמר אף את שבתותי תשמרו, היה גם כן מייעוט בדבר המצווה, שਮותר לעשות מלאכת המשכן בשבת.

*

ונראה דהנה ה' צוה ועשו לי מקדש ושכنتי בתוכם (כח-ח). וצוה שיבנו משכן קטן בគנותו, שלשים אמות על עשר. וגם באיכותו לעשותו בנין ארעי מקרשים ואهل יריות. ושוב בונה שלמה בית המקדש הראשון בירושלים, גדול בគנותו ובאיכותו, מבנים גדולות גם מקורה. ושוב בונה הבית השני שאמר עליו הכתוב (חגי בט) גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשוני. ואיתא בגמרא (בבא בתרא ג.) גדול בבנין [שהיה גובהו יותר] ע"ש. וצריך ביאור למה הוסיף בכבודו מבית בית.

ונראה דאיתא בגמרא (יומא כא): Mai d'khatib (חגי א-ח) וארצה בו ואכבה, וקרינן ואכבדה, Mai שנא דמחוסר ה"א, אלו חמשה דברים שהיו בין מקדש ראשון למקדש שני, ואלו הן, ארון וכפורת וכרכובים אש ושכינה ורוח הקודש ואורים ותומים ע"כ. הרי דרבנית שני היה חסר כבר השראת השכינה שהיתה בראשון. והנה בודאי שהיה מוכן לשירות השכינה גם בבית שני, שהרי הכתוב שהיה השראת השכינה גם בדור השני. אף הכוונה היא, אומר ועשו לי מקדש ושכنتי בתוכם. אף הכוונה היא, כי יש כמה דרגות בזה, וכמו שבייר באור החיים (פ' תרומה כה-ט) כי בחינת הקדושה והדרגותיה לא בגדר המספר כי גובה מעל גובה וגובהים, אלא תמצא אומרים ז"ל (ברכות ו.) אחד שישוב ועובד תורה שכינה עמו שנאמר (עליל בכ"א) בכל המקום אשר אוצר את שמי, ואמרו (שם) על ב' וג' וזה ושרה, וכל אחד כפי הדרגתנו.

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם, אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש וגוי (לה-א). ויש להבין כוונת אומרו 'אללה הדברים', שנראה לבאו רה מיותר. וברשי', הקדמים להם אזהרת שבת לציווי מלאכת המשכן, לומר שאינו דוחה את השבת ע"כ. ומבואר מזה דכל היכא שהכתב אומר שני דברים, ומקדמים אחד לחבירו, אז הראונה חמוריה יותר, ולכך ציווי המשכן באה רק כאשר אין בזה דחיתת שבת.

ובזה מבוארים דברי רשי' לעיל במצווי ה' אל משה, שנאמר (לא-יג) אף את שבתותי תשמרו, ופירש רשי' אף על פי שתהייו רדופין וזריזין בזריזות המלאכה, שבת אל תדחה מפנהה. כל אכין ורקין מייעוטין, למעט שבת מלאכת המשכן ע"כ. הרי הוצרך מייעוט מיוחד למעט שבת מלאכת המשכן. והיינו דכיון שה' הקדמים בדיורו למשה, מתחילה ויקחו לי תרומה (כח-ב), ושוב נאמר לו מצות שבת. וכיון שהקדמים משכנן תחלה, הרי זה מורה דמלאכת משכן חשוב יותר משבת, ודוחה את השבת. על כן הוצרך להוציא 'אר' את שבתותי תשמרו, למעט שבת מלאכת המשכן.

אמנם הא גופה קשה, دائم כן למה הקדמים ה' מתחילה משכנן, היי ליה להקדמים שבת תחלה, וממילא יהא מוכן שאינו דוחה שבת. ובאמת ברמב"ן (שם) העיר על רשי' וכותב, ולא נתכוין עצמו, כי מדרש רבותינו באכין ורקין, ימעט בשמיירת השבת, כי המיוטין בכל מקום ימעטו בדבר המצווה בו. ואם תדרוש המיוטין בעניין מלאכת המשכן, יהיה מותר לעשותה בשבת. אבל המיוט הזה (של אר) למיליה או לפקוח נפש וכיוצאת בהן שכן דוחין את השבת. וכן אמרו (ירושלמי יומא ח-ה) ע"ש.

ברום המעלה, אין צריכין לקישוט חיצוני להתכבד, אבל אם יש חסרון בפנימיותו, צריכין לעטר אותה בקישוט חיצוני כדי להעלות כבודה. ותלמידי חכמים שבבבל כיוון שלא היו מופלגים כל כך לבני ארץ ישראל, ומכל מקום הוטל חיבוב לכבד את הכהן שבימיך, על כן הוצרכו להיות מוקשטיםلبושיהם ויתכבדו על ידי זה.

וכמו כן המשכן במדבר אשר כבוד ה' מלא את המשכן, וכאשר נכנסו לתוכו הרגשו כולם התתרומות והנפש מהקדושה שהיתה שורה שם, על כן לא הוצרך להחכבר הבית בחיצוניותו,DOI היה גם במשכן של קרשים ויריעות. לא כן הבית הראשון שכבר לא הייתה ההשראת השכינה גדולה כל כך כמו במשכן, על כן הוצרך לקשט את הבית כדי שיעשה רושם יותר. ובבית שני שהסורה השראת השכינה עוד יותר, על כן גדול יהיה 'כבד' הבית האחרון מן הראשון, שיצטרכו לכבדו ולקשטו מבחוץ עוד יותר מהבית הראשון.

ושמעתי פעם דבר צחות מודדי הגאון בעל בית הלחמי וצ"ל שאמר, על מה שבסמואר בראשי' בראשית (כח-ז) שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא היה זיהו הוא הדרה ע"ש. והיינו שבזמן שהאדם גדול הוא באמת צדיק, אז הוא היה זיהו והוא זיהו, ואין מן הצורך להגדיל הדברים החיצוניים, כי הוא עצמו היה והדר, אבל כאשר יצא צדיק מן המקום, שאין צדקה שלימה, אז עשה רושם, צריכין לעשות עבורו דבריו שיעשה רושם, ולעתרו בדברים חיצוניים ע"ב.

*

ומעתה מובן כי אילו זכינו, ולא היו ישראל חוטאים בחטא העגל, אלא היו נשאים במדריגתם שהיו במתן תורה, אשר אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כולכם (תהלים פב-ו), אז ההשראת השכינה שהיתה במשכן מלאכם (שהש"ר א-ב), היה פि כמה יותר ממה שהיה אחר החטא, אשר אכןacademy המתוון, ונתפרק מהכתירים שהשיגו במתן תורה.

וזגנה דעת הרמב"ן (לה-א) כי פרשת תרומה, ציווי ה' למשה לעשות משכן, היה עוד קודם שעשו ישראל העגל ע"ש. וכן הוא דעת הזוהר הקדוש (ח"ב קכח). שפרשת תרומה נאמרה למשה קודם חטא העגל. ומעתה יש לומר כי בשעה שאמר ה' למשה ועשו לי מקדש ושכنتי בתוכם, הייתה הכוונה ההשראת השכינה באופן יותר נعلاה, דוגמא לדעליא, יותר מאשר הייתה קדושת המשכן עדיפה וחמורה יותר מקדושת השבת, והוא

ואמרו עוד (ב"ר עד-ז) שאין השכינה שורה על פחות מס' ריבוא, כי מטעם זה לא ניתנה תורה להאבות עד שהיו הבנים במספר ס' ריבוא, מכאן ת קיש ותדין כי הדרגות הקדושה הם מא' עד ס' ריבוא, וזה בבחינת הספר, ובבחינת האיכות כמה הדרגות מאחד לאחד אשר אין קע, וכיון שכן כאשר אמר ה' למשה שישכון בתוכנו, לא ידע משה הדרגות של בחינת השוכן כמה שיועלה, זהה נתחכם ה' ודבר אליו בדברים האלה, ושכنتי בתוכם ככל אשר אני מראה אותך, סמרק בכל אשר וגוי' לשכنتי, לומר כי אתה בחינה המדברת עמו, בשיעור אותה המרכבה אשר היה מראהו, ישכון בתוכם ע"ש. ועל זה כונו כי בבית השני היה חסר השראת השכינה מה마다 שהיא בבית הראשון ומהמשכן (ועיין בו בשות' בנין ציון ח"א סימן ג').

והיינו כי ההשראת השכינה היא לפי ערך קדושתן של ישראל, ובבית שני שהיא כבר אחר גלות בבל, שמדריגתן של ישראל לא היה עוד ברום המעלה, על כן לא יכולו להמשיך ההשראת השכינה בתוכם, כפי מה שהיא בזמן הבית הראשון שהיו אז במדריגה נعلاה יותר. והנה דור המדבר היה הדור היותר נعلاה מכל הדורות, שוכן לראות בעיניהם קריעת ים סוף, וראתה שפהה על הים מה שלא ראה יחזקאל, והראו באכבע זה א-לי ואנו הוו (שמות טו-ב), ושוב ראו גiliohi במתן תורה. ואחר זה היו עוסקים כל היום בתורה ועבודה, ומונותם היה לחם שמלאכי השרת אוכלים, שנודרך גופם, וחכו להיות כמלacci השרת, לא ראו טפת קרי מימייהם, ובמוםם לא שלטה בהם רמה ותולעה (פרק רדי רבי אליעזר פרק מא). ונראה שהשראת השכינה שהיתה במשכן ה' במדבר, היה עוד במדריגה יותר עצומה مما הייתה אחר כך בבית ראשון. ושוב הראוני בן בספורנו (סוף פרשת פקודי) כי ענן ה' על המשכן יומם וגוי' (מ-לה) שכטב, וכל כך הייתה שרירת השכינה קבוע במשכן שלא היה מסתלק כלל ממש עד שהוא ישראל צריכים לנסוע. וזה לא היה בשילה ולא שהיו ישראל שליישיבנה במשחה בימיינו, כאמור (זכריה ב-ט) ואני אהיה לה חומר אש סביר ולכבוד אהיה בתוכה ע"ש]. ולפי זה במשכן הייתה ההשראת השכינה ברום המעלה. ושוב בבית ראשון היה פחות מזה, ובבית שני פחות עוד יותר.

וענינו נראה שזהו על דרך שאמרו (שבת קמה): מפני מה תלמידי חכמים שבבבל מצוינין [מציעין עצמן בלבושים נאים], מפני שאין בני תורה בכלל כך לכבדם בני ארץ ישראל מחמת תורתם, מכבדים אותם מחמת לבושיהם שנראין חשובין] ע"ב. הרי שאם הפנימיות היא

בירושלמי (ברכות ד-ג) תניא בכל יום מתפלל אדם שמוña עשרה ברכות. ולמה שמוña עשרה, אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן כנגד שמוña עשרה ציווין שבפרשת משכן שני (בנגד י"ח פעמים דכתיב בפרשת פקודי כאשר צה, לבד הציווי של פסוק הראשו) ע"ש. וכן הוא גם בבעל הטורים (מ-כא). ונראה בביאור השיקות של תפלה שמוña עשרה עם בנין המשכן. כי הכתוב אומר ועשׂוּ לְיִמְדַּשׁ וְשָׁבְנֵת בְּתוֹכֶם (כח-ה). וביארו המפרשים בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד מישראל. והענין יש לומר, כי בתוך מקדש ה' היה שורה רוח קדושה נוראה, שהשפיע על כל האדם שנכנס בו, שיוכל להתפשט מחומריו גופו, שלא יהא מושפע מтайות העולם הזה, אשר הוא עולם ההסתר. ולכן נצינו שלוש פעמים בשנה יראה כל זכור את פני ה' אלקיך (דברים טז-טו), לבוא לבית ה' לראות וליראות, כי זה ישאיר השפעה רבה עליו כאשר יחוור לבתו. וכן שיטים הכתוב ולא יראה את פני ה' ריקם, שלא יצא בידים ריקניות ממה שבא לראות פני ה', אלא מוכחה שהוא שזה יעשה רושם עז עליו.

ומצינו במעשר שני, ואכלת לפני ה' אלקיך במקום אשר יבחר לשכנן שמו שם וגוי, למען תלמד ליראה את ה' אלקיך כל הימים (שם יד-כג). ומבואר בתוספות (בבא בתרא כא). דלפי שהיה עומד בירושלים עד שיאכל מעשר שני שלו, והיה רואה שכולם עוסקים במלאת שמיים ובעבודת ה', היה גם הוא מכין ליראת שמיים וועסך בתורה ע"ש. וזה גם מה שאמר הכתוב ולא יחמוד איש ארץך בעלותך לראות את פני ה' אלקיך שלוש פעמים בשנה (שמות לד-כד). והיינו כי כל אחד יש לו ארציותו וחומרו שהוא חומד אחר תאותיהם. אבל התורה מעידה כי בעלותך לראות את פני ה', תשפיע זאת עליו שלא יחמוד איש את ארציותו, אלא ישתווק לנצל אתימי חייו לעבודתו ית"ש, כי גודל קדושת המקום ישפיע עליו התעלות בקדושה.

ואיתא במדרש (ב"ר סה-כב) וירח את ריח בגדיו (מו-כו), כגן יוסף משה, בשעה שבקשו שונים להכנס לדור הבית, אמרין נכנס מהם ובהם תחללה. אמריו ליה [ליוסף משה] על ומה דאת מפיק דידך. נכנס והוציא מנורה של זהב, אמרו לו אין דרכו של הדיט להשתמש בזו, אלא על זמן תנינות ומה דאת מפיק דידך, ולא קיבל עליו, נתנו לו מכס שלש שנים ולא קיבל עליו. אמר לא דידי שהכעשתי לאלקיך פעם אחת אלא שאכעיסנה פעם שנייה. מה עשו לו, נתנו אותו בחמור של חרשים והוא מנזרים בו, היה מצוח וואמר ווי אווי שהכעשתי לבורי ע"ב. ופירשו בו, כי עצם המצא בבית ה' לשעה

רשאין לעשות מלאכת המשכן גם בשבת, כי הקדשה קלה של שבת הייתה נדחית נגד קדושת המשכן ההוא. ועל כן הקדים ה' אז למשה מצות משכן קודם מצות שבת, כי קדושת שבת נדחית עבור בנין המשכן, וממצות בנין המשכן קודמת בחשיבותה למצות שבת. ועל כן שפיר אמר ה' אך' את שבתותי תשמרו, וכמו שביאר הרמב"ן שהמיועט על השבת, שנדרחה מפני המשכן.

אבל בסופו חטאו ישראל בעגל ונפגמה מעלתם, והשראת השכינה במשכן אינה עוד בדרגת זו, שתהא עליה קדושתה על קדושת השבת. על כן הקדים משה שבת למשכן, ולהוראות שאין השבת נדחית עבורה. והוא שאמր משה אליהם, אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, עבור שבנותיהם חטאום בחטא העגל באמרים אלה אלה ישראל' (שמות לב-ח), על כן נשתנה העני מתחלתו. וצוה ה' להקדים קדושת שבת, כי קדושת המשכן לא תהא יותר מקדושת השבת, ואין השבת נדחית מעטה עבורה.

*

ויש לומר עוד, דהנה בגין אריה (לה-ב) כתוב לבאר הטעם שעריכין אזהרה שאינו דוחה שבת, הלא אין עשה דמשכן דוחה לא תעשה ועשה של שבת. משום דהוה אמינה שלא אסра תורה אלא מלאכת אדם, שהרי נאמר (שמות כו-יב) שת ימים העשה מלאכת גורו, מלאכתך דיקא מותר רק שת ימים, אבל מלאכת שמיים כל שבעת ימי השבעה מותר, על כן צריך קרא שאיןו דוחה את השבת ע"ב.

ונראה בטעם הדבר שנאסרה גם מלאכת שמיים, כי בהיות שתיכן שיעשנה בפניה, שתהא כרור בו גם הנאת עצמו. והיינו על כמה אופנים, על מנת שיחיה בני (פסחים ח.), או על מנת לקבל פרס לעולם הבא, ומה גם שיש בזה כפירה על חטא העגל, יבוא זהב המשכן ויכפר על זהב העגל (שモ"ר נא-ו). ואם כן אין זה מלאכת שמיים טהורה, אלא כרור בה מלאכה גם לצורכו וטובתו, על כן אין שבת נדחית עבורה, דהיינו גם כן בכלל מלאכתך. אמנם קודם חטא העגל, הרי אני אמרתי אלקים אתם, שהיו מופשטים מהחומר כמלאכי אלקים, והוא עובדים ה' בלי פנויות, רק בלתי לה' לבדו, אז היה בנין המשכן מלאכת שמיים לבה, ואין בה משום חילול שבת, דמלאכת שמיים לא נאסר, ועל כן אז הקדים ה' מצות משכן, כי קדושת השבת הייתה נדחית מפני בנין המשכן.

*

שאין שבלו חד, שאין למציאות להסביר לו כמה דברים. אמנם כאשר נעשה מבוגר הוא מתחילה להבין הרבה דברים שלא עמד עליה מתחילה. וכמו כן הם חוקי התורה, לפי קוצר שכל האדם אי אפשר לו להבינים. והנה אמרו חז"ל (ראש השנה כא): חמשים שערין בינה נבראו בעולם, וכן נתנו למשה חסר אחת, שנאמר (תהלים ח-ז) ותחררו מעט מלאקים ע"ש. וקודם יצירת הלאל נגור טפה זו מה תהא עליה, חכם או טפש (נדה טז), וכמה תהא שיעור חכמתו, עשר שערין בינה או עשרים וכו'. וכך השגת בני אדם שונה אחד מחייביו. ולכן שלמה המלך שנאמר עלו ויתן אלקים חכמה לשלהמה ותבונה הרבה מאד וגוי, ותרב חכמה שלמה מהכמת כל בני אדם וגוי, ויחכם מכל האדם (מלכים א ה-ט). ואם כן ההשיג שלמה כל המ"ט שערין בינה, על כן הבין גם טעמי חוקי התורה, כי חכמתו היה נשגב יותר מאשר בני אדם. אמנם עדין היה חסר לשלהמה שער הנז"ן שלא ניתנה לבני אדם, ובזה כמוש טעם פרה אדומה (אדמה בגימטריא נ'), ולכן על חוק זה אמר אמרתי אחכמה והיא רוחקה מני.

וזננה מבואר בלקוטי תורה להאר"י (פ' ואחנן), כי קודם שחתאו ישראל בעגל היה משה בתכילת השלימות, והוא משיג שער החמשים של נ' שער בינה, וכוחתו ישראל נעלם ממנו. זה שכתוב (שמות לב-ז) לך רך כי שחת עמר, ר"ל רך ממנין ל"ך [משער הנזן שבגימטריא ל"ך]. וזה שדייקו חמישים שער בינה נבראו בעולם יוכלים ניתנו למשה, אך לאחר זמן חסר אחת, חסרונו אחד. אמנם קודם מיתתו זכהשוב להשיג גם שער ההוא עכ"ז.

אם כן כאשר קיבל משה תורה בסיני, השיג התורה בכל החמשים שעריו בינה (ומכל שכן שהשיג כן במרה, כמנואר ברשוי' (שמות טו-כח) ספרה אדומה ניתנה במרה), וממילא השיג גם טעם פרה אדומה, ולכן אמר לו ה', לך אני מגלה טעם פרה אדומה, כי לך נתגלה שער החמשים שבבינה, אבל לאחרים חוכה. ולכן זאת חקיקת התורה אשר צוה ה' – 'ילאמור', כי רק לאחרים היא חוכה ולא למשה עצמו. – וואם כן לו לא חטא העגל היו הרבה חכמים שיכולים להשיג גם חיקת הפרה, רק בחטא העגל ניטל השגת השער הנזון, ומאו נעשה מצווה זו חוק בלי טעם, לכן פרטיה פרה אדומה המכוננים מהנה נגד חטא העגל.

קהלת, נספג בו קדושה עד שלא יהיה יכול לחטא, וسيرוב להכנס פעם שנייה עד שמסר נפשו על זה. ולכן צוה ה' ועשנו ליה מקדש, כדי שתהא בעולם מקום מיוחד של קדושה דוגמא דלעילא, שיוכל כל אחד להתעלות שם, ועל ידי זה ושכנתו בתוך כל אחד ואחד מישראל.

אמגָם מעת שחרב בית מקדשינו, ואין לנו מקום של השוראת השכינה בתקנותיהם, הרי הבטיח לנו ה', וואהי להם למקדש מעט בארץ אשר באו שם (יחזקאל יא-ט), ואמרו חז"ל (מגילה קט). אלו בתיהם נסיות שבבבל ע"ש. והיינו שכאשר בא אדם להתפלל, אז פושט עצמו מוחמוריותו ומנתק עצמו מהבבלי עולם, ומדבק נפשו בחיה החיים, אז נשפע עליו קדושה עליונה על כל הימים כולם, גם אחר שיצא מהבית הכנסת. ובביאתו למקדש מעט להתפלל, זה מעין ביאתו לבית המקדש בהיותו בניו. ועל כן תיקנו בתפלה שמונה עשרה ברכות, שהיא מכובן נגד העיוורים של עשיית המשכן, כדי לעורר האדם בעומדו בתפלה, שהוא דוגמת המשכן, שעל ידו זוכה ושכניתו בתוכם, בתרו כל אחד ואחד מישראל.

*

קִרְגָּנוֹ בפרשת פרא אדומה, שהיא טהרתן של ישראל, שאמר עליו הכתוב זאת חקת התורה וגוי' (במדבר יט-ב), שהיה חוק בלא טעם. וברש"י הביא בשם רבינו משה הדרשן שיש הרבה דברים בפרא אדומה שהם מכובן נגד חטא העגל, עיין שם לפ"ז דרכו. ויש לומר בויה עוד, ולברא גם כן מה דאיתא במדרש (במדבר יט-ג) כל זה ניסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רוחקה ממני (קהלת ז-ב). אמר שלמה על כל אלה עמדתי, ופרשא של פרא אדומה חקרתי ושאלתי ופשבשתי, אמרתי אחכמתה והיא רוחקה ממני ע"ב. הרי ששאר החוקים שיש בתורה עמד שלמה המלך על טעםם, רק פרשה זו לא היה יכול להשיגה. ויש להבין Mai Shna Chok zo משאר כל החוקים. ואמרו (שם יט-ו) עוד, אמר לו הקב"ה למשה, לך אני מגלה טעם פרא, אבל לאחר מכן ע"ש. ויש להבין Mai Shna ממש שזכה להשיג גם טעם חופה זו.

ונראה כי בודאי כל חוקי התורה יש להם טעם, שאם לא כן לא היו מוצווין לעשوتם. אלא השיגה תורה שרוב בני אדם אינם מסוגלים להבין טעםם, שאין להם הכלים שיוכלו לקבל סברותם. ודוגמתו ילד קטן

האגליון הזה נתנדב על ידי

להרחה ג' ר' שמחה אחר שמראה היל שלט"א	הר"ו חיים מושלט פיש"ב ר' אליעזר צבי ע"ה	הר"ו חיים מושלט פיש"ב ר' אליעזר צבי ע"ה	הר"ו חיים מושלט פיש"ב ר' אליעזר צבי ע"ה
ובנושאים בתרת למל' מוב	גמפר ר'ח נימס - תמצבבה.	לגל השמותה השוריה במענו	לגל השמותה השוריה במענו
לגל השמותה השוריה במענו	תנבר ר'ע' בנו	בונישוא בנו והרعن עיריאל יויא נ' לוחמת	בונישוא בנו והרعن עיריאל יויא נ' לוחמת
מהוד' ר' יונה ליפקאוויש הר'ז	מהוד' ר' משה שפיטצער הר'ז	מהוד' ר' יצחק אלעוו וועצבערגער הר'ז	מהוד' ר' יצחק אלעוו וועצבערגער הר'ז
בתגלחת בט' למל' מוב	תרכז'ם בנו לעיל והוראה והמצאות	לגל השמותה השוריה במענו	לגל השמותה השוריה במענו
לגל השמותה השוריה במענו	בונישוא בנו לעיל ההוראה והמצאות	מהוד' ר' עקיבא זיינגר הר'ז	מהוד' ר' עקיבא זיינגר הר'ז
מהוד' ר' יונה ליפקאוויש הר'ז	מהוד' ר' דניאל בלומענפעדל הר'ז	מהוד' ר' יוסף באדאסקו הר'ז	מהוד' ר' שמלאה ברוך עללענער הר'ז